

BRZOSZOWICA Upamiętnili ks. Stanisława Brzóske

Serce powstańczego Podlasia

Obelisk z tablicą upamiętniającą pobyt ks. generała Stanisława Brzóske w lasach brzozowickich odsłonięto 28 września na terenie leśnictwa Brzozowica. Powstał staraniem leśników z Nadleśnictwa Radzyń Podlaski, którzy we współpracy z Muzeum Regionalnym w Łukowie upamiętnili w ten sposób kapelana i ostatniego przywódcę powstania styczniowego.

„W tym miejscu znajdowała się leśniczówka, zajmowana przez leśniczego Mikołaja Długoleckiego, w której w trakcie powstania styczniowego, wiosną 1864 r. stacjonował ks. gen. Stanisław Brzóska i powstańcy z jego oddziału” - napisano na tablicy.

W leśnej uroczystości, w słoneczne piątkowe popołudnie uczestniczyli leśnicy, samorządowcy z gminy Kąkolewnica, przedstawiciele Muzeum Regionalnego w Łukowie, dzieci i młodzież z miejscowej szkoły oraz licznie przybyli mieszkańcy Brzozowicy. Rozpoczęła je Msza św. polowa sprawowana przez ks. Czesława Jakubca, proboszcza z Brzozowicy, który w homilii przypomniał etapy życia bohaterskiego kapłana. Zwrócił m.in. uwagę na fakt wydania przez władze carskie ukazu grożącego sądem wojennym tym, którzy udzielą pomocy ks. S. Brzósce. - Jednocześnie podjęto naciski na biskupa Beniamina Szymańskiego, ordynariusza naszej diecezji, by ekskomunikował, czyli wykluczył ks. Brzóske nie tylko z kapłaństwa, ale i z Kościoła - podkreślał kaznodzieja. I apelował: - Dzisiaj nasza ojczyzna potrzebuje bohaterów na wzór ks. Brzóske, którzy będą mieli odwagę przeżywać pięknie i wartościowo swoje życie. On i jego towarzysze walki - wielu szlachetnych ludzi - nie idąc na układy ani z rządami z zachodu, ani ze wschodu, bronili naszej ojczyzny i za nią oddali swe życie - podsumował, przypominając, iż w 2008 r. ks. S. Brzóska został odznaczony pośmiertnie przez prezydenta Lecha Kaczyńskiego Orderem Orła Białego. Po zakończonej Mszy św. ks. Cz. Jakubiec poświęcił obelisk z tablicą, który następnie uroczystie odsłonięto. Oprawę muzyczną liturgii przygotował m.in. Zespół Sygnalistów Myśliwskich „Polesia Czar”, działający przy lubelskiej dyrekcji Lasów Państwowych. Wartę honorową wykonała Konna Straż Ochrony Przyrody i Tradycji na czele z komendantem Andrzejem Nowakiem.

Leśnicy w hołdzie bohaterowi

- Ten kamień przypominać będzie postać bohaterskiego księdza, który w chwili zrywu narodowego poprowadził wiernych do walki i w tej nierównej walce oddał swoje życie - mówił Krzysztof Hołowiński, nad-

Poświęcenia obelisku w asyście leśników dokonał ks. Czesław Jakubiec.

leśniczy Nadleśnictwa Radzyń Podlaski. Zwrócił uwagę, iż uroczystość i obelisk z odsłoniętą tablicą są także symbolicznym upamiętnieniem przez leśników obchodów 100-lecia odzyskania niepodległości, o którą walczył i zginął ks. gen. S. Brzóska i jego powstańcy. - Poświęcona tablica jest także symbolem udziału leśników w zrywach niepodległościowych. Leśniczy Mikołaj Długolecki, pomimo że był carskim urzędnikiem, nie zapomniał tego, iż był także Polakiem - podkreślał nadleśniczy. Z kolei Mariusz Burdach, dyrektor Muzeum Regionalnego w Łukowie, wyjaśniał, iż fakt przebywania ks. Brzóske w Brzozowicy był znany historykom i badaczom od dawna, jednak inaczej ma

się to z wiedzą popularną i lokalną. - Pomnik, który dzisiaj odsłaniliśmy, ma przywrócić Brzozowicy należne jej miejsce w historii powstania styczniowego. W pierwszym półroczu 1864 r. to właśnie tutaj biło serce powstańczego Podlasia i Lubelszczyzny - podkreślił M. Burdach. Sygnalizował też potrzebę uwiecznienia postaci bohaterskiego leśniczego Mikołaja Długoleckiego i jego podleśniczego - Antoniego Kurowskiego. Za przyjmowanie partyzantów ks. Brzóske zostali oni aresztowani i poddani szczegółowemu śledztwu w więzieniu w Siedlcach. Postaci te były dotychczas nieznane historykom, a ich nazwiska udało się ustalić niedawno Małgorzacie Szczygalskiej,

Ks. gen. Stanisław Brzóska wraz ze swoim niewielkim oddziałem przybył na teren parafii Trzebieszów w styczniu 1864 r. i przebywał tutaj, z przerwami, do końca maja. Głównym schronieniem i sprzymierzeńcem oddziałów były rozległe i niedostępne lasy brzozowickie, a on sam wraz ze swymi najbliższymi kompanami stacjonował w niewielkiej leśniczówce nieopodal Brzozowicy i leśniczego Mikołaja Długoleckiego. To stąd urządził odległe wyprawy partyzanckie w rejony Lubelszczyzny i Podlasia, i to do tego miejsca przybywali pod jego rozkazy powstańcy z rozbitych oddziałów z Podlasia, Lubelszczyzny i Wołynia. W tym czasie ks. St. Brzóska był jedynym czynnym dowódcą powstańczym na tych terenach. W maju 1864 r. wojska rosyjskie w rejonie pomiędzy Radzynie Podlaskim, Międzyrzecem i Łukowem przeprowadziły wielką akcję przeciw partyzantom. Przeczesano wówczas lasy brzozowickie i kąkolewnickie oraz 34 pobliskie miejscowości. W wyniku tych działań ks. Brzóska został zmuszony do opuszczenia swojej kryjówki i wraz ze swym wiernym adiutantem Franciszkiem Wilczyńskim przeniósł się do lasów rządowych Nadleśnictwa „Jata”, na zachód od Łukowa. Ks. gen. S. Brzóska i jego adiunkt Franciszek Wilczyński zostali straceni 23 maja 1865 r. na rynku w Sokołowie Podlaskim.

MaKo

pracownikowi Muzeum Regionalnego w Łukowie, podczas kwerendy w archiwum lubelskim.

Uroczystości zakończyła część artystyczna w wykonaniu młodzieży z miejscowego Zespołu Oświatowego oraz koncert pieśni patriotycznych w wykonaniu zespołu ludowego „Brzozowianki”.

Leśnictwo - miejscem pamięci

Cały kompleks lasów brzozowickich ma wiele akcentów patriotycznych. W 1937 r., z inicjatywy ówczesnego leśniczego Edwarda Trzeciaka, usypany został kopiec ku czci marszałka Józefa Piłsudskiego. Z kolei w 1943 r. w leśnych ostępach stanęła kapliczka zwana

też grota, jako wotum wdzięczności za ocalenie wisi i lasu przed groźnym pożarem. W 2008 r. z inicjatywy leśników z Nadleśnictwa Radzyń Podlaski została tu utworzona ścieżka przyrodniczo-historyczna. - Często wędruje nią nie tylko młodzież z okolicznych szkół, ale też dorośli, turyści. 3 maja i 11 listopada odbywają się tu uroczystości patriotyczne. Teraz ścieżka wzbogacona została przez jeszcze jeden ważny element - obelisk upamiętniający obecność w tych lasach ks. gen. S. Brzóske - wyjaśnia Waldemar Czajka, od ponad 30 lat leśniczy w leśnictwie Brzozowica oraz kustosz pamięci tych miejsc. I zaprasza do ich odwiedzenia.

MAŁGORZATA KOŁODZIEJCZYK

KRÓTKO

Nowa oferta e-booków

SIEDLCE. Miejska Biblioteka Publiczna zaprasza do bezpłatnego korzystania z nowego zasobu e-booków na platformie książek elektronicznych IBUK Libra. Placówka wykupiła dostęp do wybranych publikacji elektronicznych, głównie z zakresu literatury pięknej oraz popularnonaukowej. IBUK Libra to pierwsza w Polsce czytelnia internetowa pozwalająca na pracę z książką

24 godziny na dobę. Wystarczy podłączenie do internetu. Aby otrzymać bezpłatny dostęp do e-księgozbioru, należy zgłosić się do centrum obsługi czytelników MBP i poprosić o kod PIN. Jest on wydawany każdemu zarejestrowanemu czytelnikowi książki, po okazaniu karty bibliotecznej. Po rejestracji w portalu www.libra.ibuk.pl i wprowadzeniu otrzymanego kodu czytelnik uzyskuje możliwość czytania zgromadzonych książek - w bibliotece, domu, pracy, szkole - wszędzie, gdzie jest internet. W czytelni

online można: skorzystać z szybkiego podglądu pełnych tekstów lub stworzyć własną półkę z książkami, sprawdzać znaczenie wyrazów w słownikach i encyklopediach PWN, dodawać zakładki, robić własne notatki bezpośrednio w książce, wyszukiwać słowa i frazy. Katalog IBUK Libra wraz z szybkim podglądem treści działa w każdej przeglądarce internetowej. Nie ma potrzeby instalowania żadnego dodatkowego oprogramowania.

OPR. HAH